

Pasiunea Doamnei Daniela Pătrașcu

Ceea ce îi caracterizează pe locuitorii acestor meleaguri este dragostea de a crea, lucra, păstra și transmite generațiilor viitoare zestrea materială și spirituală moștenită de la străbuni despre arta populară în domeniul țesutului, cusăturilor, alesăturilor și croșetatului, în continuă transformare și perfecționare potrivit cerințelor exigente ale culturii noastre.

Împreună cu colegii mei de la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman, am pornit prin satele Teleormanului pentru a filma meșteșugarii care încă mai practică anumite îndeletniciri. În cadrul cercetării efectuate privind exigența obiectelor etnografice în zonă, se constată că sunt legate de două premise: necesitatea utilitară și necesitatea spirituală, iar confecționarea lor este condiționată de posibilități social-economice, spirituale și tehnice. Obiectele confecționate pot avea rol utilitar (gospodăresc): învelit, așternut, îmbrăcăminte și rol decorativ (ornamentarea interiorului camerelor). Transformările intervenite la obiectele cu rol strict utilitar se produc mult mai lent și sunt legate direct de dezvoltarea tehnicii confecționării lor.

Pe doamna Daniela Pătrașcu am remarcat-o la un târg, oprindu-mă în dreptul standului domniei sale. Așa am aflat că este teleormăneancă și povestea sa.

Arta țesutului este pe cale de dispariție în țara noastră! Puțini mai sunt cei care știu cum se țese o pânză de la zero. Deși avem mulți artiști populari care încă duc mai departe arta iei și a straielor bătrânești, mulți semeni își procură materia primă din magazine.

Războiul de țesut reprezintă una dintre cele mai vechi invenții ale omului. Primele războaie de țesut manuale au apărut în mileniul al VI-lea î.Hr. În Antichitate s-au folosit cele de tip vertical, la care țesăturile se realizau prin

împletirea manuală a firelor de urzeală cu firul de bătătură, înfășurat pe o vergea ascuțită.

Pentru ca meșteșugurile tradiționale să nu se piardă, doamna Daniela Pătrașcu a hotărât să renunțe la serviciul pe care îl avea în București și s-a retras la casa de la țară, în comuna Botoroaga. Astfel, doamna Daniela duce tradiția familiei mai departe. Despre domnia sa ne spune că a fost fascinată, încă din copilărie, de torsul lânii și de țesut. Războiul de țesut la care lucrează acum a fost folosit de bunica sa și de mama sa: „În anii copilăriei am ajutat la țesut, iar la primele covoare pe care le-am făcut am lucrat împreună cu mama și bunica mea, pe când

aveam nouă ani”. Războiul de țesut umplea întreaga cameră, de abia aveai loc să te strecoari pe lângă el.

Concret, doamna Daniela ne-a povestit că, revenită acasă, cel mai greu i-a fost să identifice în satele comunei câteva femei care își mai amintesc cum se țese la război. Așa i-a venit ideea de a organiza ateliere de lucru, unde a invitat bătrânele din sat care mai știu să toarcă sau să lucreze la războiul de țesut: „Din păcate, acum nu se mai lucrează la războiul de țesut cât se lucra înainte, dar eu îndemn tinerele neveste să renunțe la kitsch-urile de tot felul și să folosească lâna pentru a confecționa cuverturi și macate, pentru a-și înfrumuseța locuința”.

Și nu doar la război țese doamna Daniela, ci a și aplicat pentru un proiect, achiziționând diverse mașini care să o ajute în munca sa. Astfel, în casa doamnei Daniela, găsești o mașină de brodat, o mașină de cusut, o mașină de înseilat obiecte lucrate de mână. Sursa de inspirație o caută în arta populară, reproducând modele de pe țesături vechi. Materiale folosite sunt urzeala din bumbac, băteala din bumbac și în și diferitele deșeuri textile, pe care le lucrează la războiul de țesut: „Am dorit totdeauna să ridic la nivel de artă meșteșugul țesutului, ca acesta să nu se piardă cu trecerea timpului, trecători prin viață fiind doar noi, oamenii.”

Tehnica de lucru este cea tradițională: urzeala (cu mașina de urzit prin care se pot urzi aproximativ 30 de fire puse pe cilindrul războiului), țesutul cu suveica, în degete, cu andreaua sau în patru ițe, după modelele transcrise pe hârtie milimetrică. Pentru unele confecții timpul de lucru poate dura chiar și o lună.

Daniela Pătrașcu țese cu drag și spor acasă, la război, însă recunoaște că tot mai puțină lume este curioasă să învețe să lucreze la război și își dorește câțiva ucenici care să-i vină în ajutor.

Acum, costumele populare purtate de fete la hore, dar și maramele sunt lucrate cu multă migală de mâinile acestei doamne. Dar este dezamăgită că din ce în ce mai puțini oameni apreciază această artă, fie în țesătură, fie în costumul tradițional: „Eu lucrez numai motive vechi și tradiționale și nu toată lumea apreciază, mai apreciate sunt de străini decât de oamenii locului”. Una dintre

cele mai mari satisfacții ale unui meșter popular este să-și vadă creația admirată și purtată cu drag de ceilalți. Iar meșterii autentici și adevărați sunt din ce în ce mai puțini. Este bine însă că obiectele lor tradiționale sunt comercializate, astăzi, în târguri de profil, organizate cu prilejul unor sărbători religioase și al unor evenimente culturale.

Iuliana Cârnu
Consilier, CJCPCT Teleorman